

Domovi za starejše
Posebni socialno varstveni zavodi za odrasle
Varstveno delovni centri, ki izvajajo institucionalno varstvo
Centri za usposabljanje, delo in varstvo
Zdravstveni domovi
Bolnišnice
Izvajalci zdraviliške dejavnosti

Številka: 181-70/2020/803
Datum: 3. 7. 2020

Zadeva: Priporočila za izvajanje zdravstvene obravnave v socialno varstvenih zavodih v času trajanja ukrepov za preprečevanje prenosa SARS-CoV-2 (COVID-19)

Zveza: dopisi št. 1612-4/2018/120 z dne 13. 2. 2020, št. 1612-4/2018/158 z dne 17. 3. 2020, 181-70/2020/152 z dne 25. 3. 2020, št. 181-70/2020/217 z dne 27. 3. 2020, 165-7/2020/360 z dne 6. 4. 2020, št. 181-70/2020/629 z dne 1. 6. 2020, 181-70/2020/735 z dne 19. 6. 2020

Na Ministrstvo za zdravje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) smo v povezavi s preprečevanjem in obvladovanjem okužb s SARS-CoV-2 (COVID-19) (v nadaljnjem besedilu: SARS-CoV-2) v socialno varstvenih zavodih (v nadaljnjem besedilu: SVZ) prejeli vprašanja različnih deležnikov, na katera v nadaljevanju podajamo odgovore oziroma k dokumentom, ki ste jih že prejeli, podajamo dodatna pojasnila.

1. Ocena epidemiološke situacije ob prvem sprejemu oskrbovanca iz domačega okolja

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je SVZ z dopisom Omogočanje sprejemov v socialnovarstvenih zavodih in drugih izvajalcih institucionalnega varstva, št. 0075-1/2020/36 z dne 20. 5. 2020¹ (v nadaljnjem besedilu: dopis MDDSZ), posredovalo tudi Vprašalnik za oceno tveganja prisotnosti okužbe s COVID-19 in epidemiološkega stanja oseb pred sprejemom v socialno varstveni zavod. V skladu s priporočili epidemiologov in ciljem čim bolj jasne epidemiološke anamneze, smo v vprašalniku, v tabeli 1, popravili vprašanje 12. SVZ prosimo, da pri sprejemu novih oskrbovancev iz domačega okolja, uporabljajo popravljen vprašalnik, ki je priloga predmetnemu dopisu.

2. Ukrepi v primeru, da zdravstveni delavec ali sodelavec živi v skupnem gospodinjstvu z osebo, ki ji je odrejena karantena

V kolikor zdravstveni delavec ali sodelavec, zaposlen v SVZ (v nadaljnjem besedilu: zaposleni), živi v skupnem gospodinjstvu z osebo, ki ji je odrejena karantena, se upošteva sledeča navodila:

- a) ko je kadra dovolj in odsotnost zaposlenega ne vpliva na proces dela, se zaposleni, ki živi v skupnem gospodinjstvu z osebo, ki ji je bila odrejena karantena, ne vključuje v proces dela 14 dni od odreditve karantene osebi s katero živi v skupnem gospodinjstvu. V kolikor je zaposleni po 14. dneh brez simptomov okužbe s SARS-CoV-2, se vrne v proces dela brez izvedbe brisa na SARS-CoV-2,
- b) ko odsotnost zaposlenega vpliva na proces dela oziroma, če se SVZ sooča z večjim izpadom kadra, se zaposlenega, ki živi v skupnem gospodinjstvu z osebo, ki ji je

¹ https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/Koronavirus/Obvestilo_MDDSZ_omogocanje_sprejemo_P.pdf

odrejena karantena in popolna izolacija ni mogoča, testira na SARS-CoV-2 po 7. dneh od odreditve karantene osebi, s katero živi v skupnem gospodinjstvu. V kolikor je bris na SARS-CoV-2 negativen, se zaposleni ob upoštevanju vseh ukrepov za preprečevanje prenosa okužbe, vrne na delo.

Če se pri zaposlenem, v kateremkoli obdobju, pojavijo simptomi okužbe s SARS-CoV-2, se zaposlenega prednostno testira.

3. Učinkovito upravljanje s tveganji, povezanimi s prisotnostjo virusa SARS-CoV-2 v Republiki Sloveniji

Najučinkovitejši ukrepi preprečevanja in obvladovanja prenosa okužbe s SARS-CoV-2 so:

- edukacija vseh deležnikov (oskrbovanci, zaposleni, obiskovalci, itd.) glede ukrepov preprečevanja in obvladovanja okužb in ustrezne uporabe osebne varovalne opreme (v nadaljnjem besedilu: OVO),
- dosledno izvajanje vseh preventivnih ukrepov (fizična distanca, higiena rok, higiena kašlja, dosledna uporaba OVO, spremljanje zdravstvenega stanja in epidemioloških razmer oskrbovancev, zaposlenih, obiskovalcev, ustrezno rokovanje s posodo, tekstilijami, čiščenje, razkuževanje prostorov in površin, prezračevanje, omejitev skupinskih aktivnosti, odstranitev pripomočkov oziroma predmetov, ki jih prijema večje število oseb (npr. solnice) itd.),
- dobra usposobljenost zaposlenih za ustrezno uporabo OVO ter učinkovito izvajanje ukrepov za preprečevanje in obvladovanje okužb,
- organizacijska pripravljenost skladno z dopisom MDDSZ (vzpostavljena siva cona, pripravljen načrt za aktivacijo rdeče cone, zaloga OVO, razpolaganje z napravami za aplikacijo kisika, pripravljen načrt razporejanja zaposlenih v primeru izbruha okužbe idr.).

4. Uporaba tekstilnih mask

SVZ na ministrstvo naslavlja vprašanja glede primernosti uporabe tekstilnih mask za zdravstvene delavce in sodelavce. Vprašanje smo naslovili na Nacionalno komisijo za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb. Prejeli smo sledeče pojasnilo.

Če oseba, ki kašlja (kapljice nastajajo tudi med govorom):

- nima maske, kapljice dosežejo razdaljo 2,5 – 3 m (po nekaterih raziskavah do 6 m),
- čez usta in nos namesti prevezo oziroma ruto, kapljice dosežejo razdaljo 1,5 m,
- čez usta in nos namesti zložen bombažni robec, kapljice dosežejo razdaljo 1,25 m,
- čez usta in nos namesti večplastno bombažno masko, kapljice dosežejo razdaljo 0,06 - 0,1 m.

Načeloma so maske iz blaga bolj uporabne za oskrbovance, da preprečijo širjenje infektivnih kapljic med oskrbovanci oziroma na zdravstvene delavce in sodelavce. Maske iz blaga so tudi uporabne za splošno populacijo, za zaščito pri nakupovanju oziroma kakršnemkoli zadrževanju v zaprtih prostorih.

Tekstilne maske za uporabo na delovnem mestu v zdravstveni ali socialno varstveni dejavnosti, niso primerne.

5. Omejitve izhodov oskrbovancev oziroma obiskov v SVZ

Ukrepe se načrtuje glede na aktualno epidemiološko situacijo v posameznem okolju oziroma v posameznem SVZ v sodelovanju z epidemiologi.

SVZ, ki izvajajo institucionalno varstvo, večinoma skrbijo za starejšo populacijo z več pridruženimi boleznimi, zaradi katerih potrebujejo zdravstveno oskrbo. SVZ obenem predstavljajo dom oskrbovancev.

Kljub preklicu epidemije virus SARS-CoV-2 ostaja med nami. Z vidika z okužbo povezanih zapletov, starejši s pridruženimi kroničnimi boleznimi, predstavljajo ranljivo skupino prebivalstva. Pri morebitnih začasnih omejitvah obiskov v SVZ je treba upoštevati epidemiološke razmere v skupnosti iz katere prihajajo obiskovalci in kamor eventualno odhajajo oskrbovanci ter tehtati med koristmi in tveganji za vključene deležnike.

Priporočamo, da se pri izvajanju in načrtovanju obiskov oziroma izhodov iz SVZ upošteva:

- SVZ izvaja vse ukrepe preprečevanja in obvladovanja okužb,
- za vzpostavitev socialnih stikov se v čim večji meri uporabi sodobno informacijsko komunikacijsko tehnologijo,
- vsi obiski so napovedani, dogovorjeni med obiskovalcem, oskrbovancem in SVZ,
- spremlja se epidemiološka situacija in zdravstveno stanje obiskovalcev (v SVZ lahko vstopajo samo obiskovalci, pri katerih ni suma na okužbo s SARS-CoV-2). Za vsakega obiskovalca se izpolni vprašalnik za oceno epidemiološke situacije in zdravstvenega stanja ter pridobi kontaktne podatke,
- če se zaradi aktualne epidemiološke situacije omeji obiske, so ob upoštevanju vseh pravil preventive prenosa okužbe in uporabi ustrezne OVO glede na epidemiološko situacijo pri oskrbovancu, dopustne izjeme v primerih umirajoče osebe in kadar se pojavijo stanja, na katere bi prisotnost svojcev ugodno vplivala – npr. odklanjanje hrane, tekočine ipd.),
- odsvetuje se obiske mladoletnih oseb (v primeru izjeme se obisk izvede v spremstvu polnoletne osebe, ki je je educirana o potrebnih preventivnih ukrepih in ustrezni uporabi OVO),
- med izvajanjem aktivnosti zdravstvene nege in oskrbe oziroma drugih postopkov, kjer nastajajo aerosoli, obiski niso dovoljeni,
- kjer je le mogoče naj se obiski izvajajo na zunanjih površinah,
- v kolikor se obiski izvajajo na zunanjih površinah, je potrebno na površinah za obiske zagotoviti zaščito pred vremenskimi vplivi,
- bivalni prostori oskrbovancev s sumom na okužbo s SARS-CoV-2, oskrbovancev z okužbo in zdravih oskrbovancev, morajo biti strogo ločeni, kader med oskrbovanci z različno epidemiološko situacijo, ne prehaja,
- glede na trenutno epidemiološko situacijo je za obiskovalce, ki prihajajo v SVZ obvezna uporaba kirurške maske (ne mask iz blaga). V kolikor obiskovalec odklanja uporabo kirurške maske ali ne upošteva vseh ukrepov preprečevanja okužb, se izvedbo obiska odkloni,
- SVZ zagotovi spremstvo pri izvedbi obiska ter razkuževanje prostorov, površin in prezračevanje prostorov po obisku,
- v SVZ se obiskovalci gibajo nadzorovano, v spremstvu zaposlenih. Za spremstva naj se namenja nezdravstven kader. V času obiska se obiskovalcu in oskrbovancu zagotovi zasebnost. Obiskovalec v času obiska ne zapušča sobe oziroma prostora, kjer se obisk izvaja. Po zaključenem obisku obiskovalec iz SVZ odide v spremstvu zaposlenih.

Izhodi oskrbovancev iz SVZ v skupnost (trgovina, bife, pošta) lahko predstavljajo tveganje za vnos virusa v SVZ. Kadar je v lokalni skupnosti neugodna epidemiološka situacija, ki jo oceni območni epidemiolog, se take izhode odsvetuje. Kadar razmere izhode dopuščajo, je potrebno vsakega posameznega oskrbovanca pred izhodom poučiti o nujnosti upoštevanja in izvajanja vseh preventivnih ukrepov.

V primeru pojava okužbe pri zaposlenem v SVZ ali pri oskrbovancu, se za čas razjasnitve epidemiološke situacije takoj uvedbe prepoved obiskov in izhodov oskrbovancev ter prekine izvajanje morebitnih nenujnih zunanjih aktivnosti. Prav tako se v teh primerih v SVZ ne sprejema novih oskrbovancev. Vračanje oskrbovancev iz bolnišnice ali od drugih izvajalcev zdravstvene dejavnosti, poteka nemoteno, ob spremljani in poročani epidemiološki situaciji.

Epidemiološka situacija v povezavi s SARS-CoV-2 v Republiki Sloveniji se slabša. V vseh SVZ je nujno poostreno izvajanje vseh preventivnih ukrepov za preprečevanje vnosa okužb. Organizacija dela in zakonitost je v skladu z 31. členom Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP), odgovornost posloводства zavoda, organizacija dela, ustreznost prostorov, opreme, materialov in kadrov za izvajanje posamezne vrste zdravstvene dejavnosti ter za sistemsko vzpostavitev pogojev za strokovno, kakovostno in varno izvajanje dejavnosti, pa v skladu s tretjo alinejo 3.a člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US in 73/19) tudi odgovornost odgovornega nosilca za posamezno vrsto zdravstvene dejavnosti.

Pred sprejemom odločitev o dodatnih omejevalnih ukrepih (popolna prepoved obiskov, popolna prepoved izhodov iz SVZ ipd.), se posvetujte z območno pristojnim epidemiologom.

Pri odgovoru na naš dopis se, prosimo, sklicujte na številko tega dopisa.

S spoštovanjem.

Pripravila:
mag. Klavdija Kobal Straus

Dr. Tina BREGANT
DRŽAVNA SEKRETARKA

Priloge:

- Vprašalnik za oceno tveganja prisotnosti okužbe s COVID-19 in epidemiološkega stanja oseb pred sprejemom v socialno varstveni zavod (verzija 2_julij 2020)*

Vročiti:

- Domovi za starejše – po e-pošti
- Posebni socialno varstveni zavodi za odrasle – po e-pošti
- Centri za usposabljanje, delo in varstvo – po e-pošti
- Varstveno delovni centri – po e-pošti
- Zdravstveni domovi – po e-pošti
- Bolnišnice – po e-pošti
- Izvajalci zdraviliške dejavnosti – po e-pošti
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, gp.mddsz@gov.si; gregor.resman@gov.si; spela.isop@gov.si – po e-pošti
- Varuh človekovih pravi Republike Slovenije, info@varuh-rs.si – po e-pošti
- Skupnost socialnih zavodov Slovenije, info@ssz-slo.si – po e-pošti
- Skupnost varstveno delovnih centrov, skupnostvdc@gmail.com – po e-pošti
- Skupnost organizacij za usposabljanje oseb s posebnimi potrebami v Republiki Sloveniji, sous@siol.net – po e-pošti
- Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, gp.zdruzenje@zdrzz.si – po e-pošti
- Nacionalni inštitut za javno zdravje, info@nijz.si; tatjana.frelj@nijz.si – po e-pošti
- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, DI@zzzs.si – po e-pošti
- Zbornica Zdravstvene in babiške nege Slovenije, tajninstvo@zbornica-zveza.si – po e-pošti
- Zdravniška zbornica Slovenije, gp.zzs@zzs-mcs.si – po e-pošti
- Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije, gp.zirs@gov.si, Vera.Ovsenek@gov.si – po e-pošti

Priloga 1

VPRAŠALNIK ZA OCENO TVEGANJA PRISOTNOSTI OKUŽBE S COVID-19 IN EPIDEMIOLOŠKEGA STANJA OSEB PRED SPREJEMOM V SOCIALNO VARSTVENI ZAVOD (verzija 2_julij 2020)*

Ime in priimek kandidata za sprejem v socialno varstveni zavod:

Datum ocene zdravstvenega stanja in epidemioloških okoliščin: _____

Tabela 1: Ocena zdravstvenega stanja in epidemioloških okoliščin

VPRAŠANJE		DA	NE
1.	Imate danes oziroma ste imeli v zadnjih 14. dneh povišano telesno temperaturo (nad 37,5° C)?		
2.	Ste bili v zadnjih 14. dneh prehlajeni?		
3.	Kašljate oziroma ste kašljali v zadnjih 14. dneh?		
4.	Ste v zadnjih 14. dneh imeli bolečine v grlu, žrelu?		
5.	Imate spremenjen okus ali voh?		
6.	Ste v zadnjih 14. dneh imeli občutek težkega dihanja ali stiskanja v prsnem košu?		
7.	Imate oziroma ste imeli v zadnjih 14. dneh bolečine v mišicah?		
8.	Ste imeli v zadnjih 14. dneh prebavne težave (drisko ali bruhanje)?		
9.	Je kdo od vaših družinskih članov ali drugih oseb, s katerimi ste prihajali v stik imel predhodno navedene znake?		
10.	Ste bili v zadnjem času v stiku z večjim številom oseb (več kot običajni družinski stiki)?		
11.	Ste imeli pozitiven bris na COVID-19?		
12.	Ali ste bili oziroma ste v stiku z osebo, za katero je odrejena karantena?		

*** Če ste na katerokoli vprašanje odgovorili pozitivno, se je pred sprejemom treba posvetovati z območno pristojnim epidemiologom. Posvet z epidemiologom opravi zdravstveni delavec.**

Tabela 2: Dodatne informacije

VPRAŠANJE		DA	NE
1.	Ali vas obiskuje patronažna medicinska sestra?		
2.	Ali prejemate storitve pomoči družini na domu ali kakšne druge storitve?		
3.	Ali ste bili v obdobju zadnjih 14. dni vključeni v obravnavo pri katerem od izvajalcev zdravstvenih dejavnosti (pridobiti tudi informacijo glede transporta)?		
4.	Ali ste bili v zadnjih štirinajstih dneh na javnih mestih (trgovine, restavracije, knjižnice, ipd.)?		

S podpisom potrujem resničnost vseh navedb.

Podpis kandidata za sprejem v socialno varstveni zavod: _____

Ocena tveganja prisotnosti okužbe s COVID-19 pri kandidatu za sprejem:

- tveganje zanemarljivo (omogoča sprejem na oddelek za zdrave uporabnike) – da je tveganje zanemarljivo ocenimo v primeru, ko so vsi odgovori iz tabele 1 NE in klinično ni prisotnih znakov okužbe
- tveganje srednje ali več (sprejem na oddelek za uporabnike s sumom na okužbo s COVID-19 t.j. v sivo cono)

Odločitev:

- sprejem na oddelek za zdrave uporabnike
- namestitev v sivo cono (siva cona omogoča izvedbo individualne izolacije) in odvzem brisa skladno s strokovnimi smernicami

Ime in priimek (tiskano) in podpis osebe, ki je pripravila oceno tveganja:
